Ajuntament de Barcelona
Districte de l'Eixample

ACTA DE LA REUNIÓ DE LA TAULA DE MEMÒRIA HISTÒRICA DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE

Núm. **1**/2016

Caràcter: ordinari

Data: 20 d'abril de 2016

Horari: 19:00 h.

Lloc: Saló de Plens de la Seu de Districte de l'Eixample

Persones assistents

Sr. Antoni Coll Tort	Consellera Municipal de BComú
Sra. Ma. Carme Méndez Bota	Consellera Municipal de BComú
Sr. Joaquim Asensio	Conseller Municipal d'ERC
Sr. Oscar Zayas	Conseller Municipal del PP
Sr. Pedro J Sánchez Murillo	Conseller Municipal de Ciutadans
Sr. Joan Ramón Riera	Conseller Municipal del PSC
Sra. Mar Trallero	Associació Memòria Històrica Sant Antoni
Sr. Miquel Salas	Associació Memòria Històrica Sant Antoni
Sra. Silvia Martínez	Omnium Eixample
Sr. Jordi Jené	AVV Dreta de l'Eixample
Sr. Toni Colomina	AVV Esquerra de l'Eixample
Sr. Jordi Font	AVV Sant Antoni
Sr. Joan Bordetas	AVV Sant Antoni
Sra. Marina Comellas	AVV Sagrada Família
Sra. Pilar del Olmo	Associació Expressos polítics
Sra. Antonia Jover del Olmo	Associació Expressos Polítics
Sr. Jordi Guixé	Observatori Europeu Memòries
Sra. Mercè Tatjer Mir	Historiadora
Sr. Manel Risques Corbella	Historiador
Sra. Míriam Alcaraz	Directora de La Casa Elizalde
Sra. Dolors Visa	Responsable de l'Arxiu del Districte de l'Eixample
Sr. Màxim López	Gerent del Districte de l'Eixample
Sra. Pepa Pérez-Oliva	Cap de Projectes DSPi T

També hi són convidats

Sr. Carles Vicente Guitar, Director de Memòria i Història de l'Institut de Cultura de Barcelona i la Sra. ....

ORDRE DEL DIA

1.Presentació del Sr. Ricard Vinyes, Comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona

2.Constitució de la Taula de Memòria Històrica del Districte de l'Eixample

3. Perspectives de treball de la Taula

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

Presentació:

La Sra. Carmen Méndez, Consellera del Districte de l'Eixample per a la Memòria Històrica dóna la benvinguda als assistents i presenta el projecte de constitució de la Taula de treball sobre Memòria Històrica del districte, recolzat en la Mesura de Govern aprovada en sessió plenària del Districte el passat 3 de març de 2016 com a voluntat explicita de treballar en aquest àmbit.

Presenta al **Sr. Ricard Vinyes**, Comissionat per a la Memòria Històrica que farà una explicació del projecte, emmarcant-lo en la voluntat de l'equip de govern municipal de desenvolupar una política específica de memòria que fins ara no havia existit a l'Ajuntament de Barcelona. Es planteja la memòria com a dret civil i per tant que genera el deure a l'administració de garantir l'exercici i expressió d'aquest dret, front a altres models que s'han plantejat a Europa de la memòria com a un deure. Si la política de memòria es planteja com a un dret les mirades i les conviccions han de ser estructurals. Han de donar eines per a llegir les realitats i cal tenir una presència en l'espai públic i en l'espai educatiu i posar a l'abast elements d'exemplaritat. La política pública de memòria ha de definir quin temps i quina temàtica i la cronologia ve marcada per les memòries d'allò que no hem viscut i que ens ha sigut transmès i poder garantir que les transmissions es produeixen. Aquest serà l'objecte de la política de memòria de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta política s'aplicarà de diverses maneres : actuant sobre el nomenclàtor, no només substituint alguns noms sinó potenciant la presència en el futur d'altres, revisant i potenciant monuments, exposicions, rondalles etc. Es fomentarà la realització de projectes que i programes que fomentin l'expressió de la memòria col·lectiva i la memòria democràtica que posi en valor i doni visibilitat als esforços que durant els segles XIX i XX han fet alguns col·lectius per a aconseguir cotes més altres d'igualtat. Històries diverses dins de qualsevol temporalitat.

Les diferents iniciatives s'articularan a través de les Taules per a la Memòria Històrica que, com aquesta de l'Eixample, s'estan constituint als diferents districtes i del propi comissionat. Per exemple s'està treballant per commemorar el 40 aniversari de les Primeres Jornades Catalanes

de la Dona amb la producció d'una exposició que recull com es van fer i què van significar i al mateix temps evidenciar el paper tant important que hi van tenir les vocalies de dones de les Associacions de Veïns i veïnes de Barcelona. També s'està treballant en una exposició sobre l'atemptat d'Hipercor.

Constitució de la Taula

La Sra. Carme Méndez explica la mesura concreta que recull la voluntat de recuperar, preservar i dignificar la memòria dels barris de l'Eixample, de les seves lluites i de la seva gent com a una expressió de llibertat i cultura democràtica que cal reforçar des del Districte.

La Taula serà un espai de posada en comú d'iniciatives, i té la missió de dotar de contingut espais de memòria, dignificar-los i apropar-los a la ciutadania. Per això treballarà amb el moviment associatiu i també amb professionals i persones a títol individual. Un dels objectius de la Taula serà el de garantir l'aplicació de la Llei de la Memòria Històrica als carrers de l'Eixample, detectant i proposant accions per al seu desplegament i fomentant la retirada dels elements que la vulnerin.

La Taula, estarà presidida pel Regidor o Regidora del Districte de l'Eixample o Conseller /a en qui delegui i estarà formada per:

-1 representant de cada grup municipal present al Consell Plenari del Districte

- El Gerent del Districte

- El/la tècnic/a referent del Districte

-Entitats que treballen aspectes relatius a la recuperació de la memòria històrica

-Teixit associatiu del Districte

-Veïns i veïnes a títol individual amb interès pels temes de memòria

La Taula haurà de donar comte de les seves actuacions al Consell Ciutadà del Districte de l'Eixample i al Consell Plenari .

Persones que formen part de la Taula de Memòria Històrica del Districte (Veure Annex 1)

Presentació de Reglament de funcionament de la Taula de Memòria Històrica del Districte de l'Eixample

La Consellera Carme Méndez fa també la presentació de Reglament que regularà el funcionament de la Taula que d'entre altres aspectes regula com es faran les convocatòries, les funcions de secretaria i els drets i deures dels membres de la Taula i estableix la possibilitat, quan sigui necessari i per atendre qüestions específiques i amb caràcter

permanent o temporal, de constituir grups de treball o comissions específiques de les que en el moment de la constitució se'n definirà clarament la composició i les competències.

Torn obert de paraules

Toni Coll (Conseller Tècnic del Districte)

Convida a tothom a fer una bona feina, àgil i coordinada i demana al Comissionat que faci de paraigües i de suport a les iniciatives que sorgeixen dels Districtes aportant coneixement, pressupost i recursos.

Joan Ramon Riera (Conseller del Districte pel PSC)

Planteja una proposta que assegura transcendeix segurament les funcions de la Taula que és intentar que a l'Eixample es superi la icona del Modernisme i que es poden potenciar i fomentar el coneixement d'altres estils arquitectònics i altres expressions que poden explicar la memòria i diversificar els interessos.

Toni Colomina (AVV de la Esquerra de l'Eixample)

Manifesta la seva satisfacció per la constitució de la Taula per a la Memòria de l'Eixample però s'ha de veure si serà operativa. Fa una proposta en relació a les plaques franquistes que encara existeixen als edificis. El Comissionat explica que efectivament és un tema sobre els que ja s'hi està treballant , que hi ha un cens incomplert del 2008 de les plaques però, adverteix que no és un tema senzill d'abordar , moltes d'aquestes plaques formen part d'una propietat privada i només amb l'oposició d'un veí ja no es pot retirar. Durant aquests anys s'han anat fent actuacions i se'n ha retirar bastants però s'hauria de tornar a censar. En aquests moments, de les que hi ha localitzades s'envia una carta a la comunitat de propietaris i si no es manifesten en contra, les brigades municipals procedeixen a retirar-la. Si la comunitat es nega s'ha d'estudiar com fer el desplegament de la Llei del 2007 que no va preveure cap reglament per dur a terme les accions. Des del Comissionat s'està estudiant la manera que la Generalitat promogui una disposició que en faciliti l'aplicació. Una part de les plaques retirades es conservaran al Museu d'Història de la Ciutat com a document patrimonial i amb la resta ja es veurà. No es tracta només de treure-les sinó també de veure que se'n fa.

Toni Jover (Associació d'expressos polítics)

Es plantegen proposar iniciatives d'elaborar projectes pedagògics per portar-los als centres d'ensenyament de primària i de secundària, obres de teatre sobre memòria etc. i demana suport des del Comissionat.

Joan Bordetas (AVV Sant Antoni)

Destaca la importància de l'acte i manifesta la seva preocupació per la continuïtat. Aquests temes són efectius si es pot garantir una durada més llarga que no estigui associada a la durada dels mandats electorals. L'AVV Sant Antoni pensa que si alguna cosa no s'ha fet bé és

explicar perquè estem on estem i que s'ha fet per arribar-hi i estan convençuts que cal fer-ho. Que cal posar en valor les lluites ciutadanes. També reflexiona sobre la precarietat de la memòria per això es primordial garantir que es reculli el testimoni de persones i entitats i que no es perdi el seu patrimoni memorial . Cal un esforç col·lectiu per preservar totes les memòries.

També reivindica treballar per que tothom que treballi en la memòria dels barris puguin compartir criteris d'arxiu, metodologies etc.

Mar Trallero (Memòria històrica Sant Antoni)

Explica als assistents com la seva entitat va néixer al voltant de l'organització d'una ruta de memòria al barri de Sant Antoni i durant les sessions es van gravar els testimonis , i es plantegen que poden fer, com han de tractar aquests materials i proposen que es pugui crear un "banc de memòria" que pogués recollir totes les transmissions. Tenen una proposta molt definida sobre el nous espai al Mercat de Sant Antoni . També proposen que algun dels nous espais que sorgiran al voltant del Mercat rehabilitat porti el nom de Conxa Pérez .

Dolors Vida (Responsable de l'Arxiu del Districte)

Planteja la necessitat de crear un únic arxiu a Barcelona per treballar i recollir totes les iniciatives que hi ha a la ciutat sobre memòria ja que considera que els arxius de Districte no tenen prou personal ni capacitat per assumir-ho.

Aprofita també per posar-se a disposició de les entitats de la Taula per a donar un cop de mà com a especialistes en arxivística.

Marina Comellas (AVV Sagrada Família)

També demana quin tipus de suport poden obtenir per tirar en davant el projecte que ja han iniciat de recuperació de la història del barri. Ara mateix estan dissenyant unes rutes culturals per barri que intenten superar el protagonisme que hi té el temple de la Sagrada Família i posar en valor altres aspectes del barri.

Arxiu històric Associació Veïns i Veïnes de Sant Antoni.

Explica que l'Arxiu neix amb la celebració del 40 aniversari de l'AVV i amb l'edició d'un llibre del que n'han fet una eina pedagògica amb informació sobre el barri i els seus orígens, les conseqüències de la revolució industrial , els fets del sexenni democràtic i on es veu que una bona part de la història de Barcelona està en aquell triangle. Proposa que l'espai Veïnal de Calàbria 66 sigui el lloc on es pugui guardar tots aquests materials.

Jordi Guixé (Observatori Europeu de Memòries)

Aprofita la seva intervenció per reivindicar per a usos ciutadans la Model i explica que s'està dissenyant un projecte de grafiti i altres actuacions a la zona per iniciar el procés de participació per al dignificació de la Memòria.

Marta Tatje (Historiadora i veïna de l'Eixample)

Explica com l'etiqueta modernista de l'Eixample amaga altres temes com per exemple la memòria històrica obrera, la industrialització de Sant Antoni va ser molt anterior a la de Sant Martí de Provençals i tots les temes industrials queden eclipsats i amagats pels temes de la burgesia. Aprofita per posar-se a disposició dels grups i les entitats que formen part de la taula per a col·laborar .

Toni Coll (Consell Tècnic)

Agraeix totes les intervencions que, diu, justifiquen l'existència i la necessitat de la Taula que avui es crea, ara s'ha ve pensar i veure com s'organitza la feina i es dona sortida a les diferents iniciatives. Reconeix que al Districte hi ha temes importants per a treballar com per exemple el de la Model que són complexos donada la necessària negociació amb altres institucions.

Ara el més important és veure com la Taula desenvolupa un pla de treball de futur.

Ricard Vinyes (Comissionat de Programes de Memòria Històrica)

Agraeix les interessants aportacions que trameten l'ànsia i el neguit que fan necessàries les polítiques de memòria. Destaca que de totes les intervencions es copsa clarament una idea i una preocupació principal què és el tema de la transmissió i la de disposar d'una estructura de conservació d'aquesta transmissió.

Reflexiona sobre la transmissió i l'oralitat, i explica que no tota la transmissió és oral, ni tampoc és la més important . Totes les expressions culturals comporten transmissió, el teatre per exemple, i no tot pot ser conservat ni tot es susceptible de ser arxivat. Hi ha instruments de transmissió efímers que també són molt útils per generar identitat i sentit.

Un dels grans referents obrers de l'Eixample va ser la plaça de les Arenes com a lloc d'oci de la classe obrera i va ser l'escenari de les grans concentracions d'obrers però ni hi ha cap recordatori d'aquets fets.

Sense més intervencions ens clou la sessió.

Barcelona, abril 2106